

20. helluntain jälkeinen viikko, lauantai

Päivän epistola

(2. Kor. 1: 8 – 11)

”Veljet, teidän on hyvä tietää, millaisessa ahdingossa me olimme Aasian maakunnassa, Jouduimme niin suunnattomiin ja ylivoimaisiin vaikeuksiin, ettemme enää uskoneet selviävämme hengissä. Me saimme tuntea olevamme kuolemaan tuomittuja, jotta emme luottaisi itseemme, vaan Jumalaan, joka herättää kuolleet. Tällaisesta kuolemanvaarasta hän pelasti meidät, ja niin hän pelastaa vastedestkin. Me luotamme siihen, että hän on pelastaa meidät, kun tekin autatte meitä rukouksellanne. Näin nousee monista sydämistä kiitos Jumalalle siitä armosta, jota hän on osoittanut meitä kohtaan.”

Kirjeen alkuosassa Paavali lohdutti ahdingossa olevia korinttilaisia kertoen, miten Kristus tuo lohdutusta tällaiseen tilanteeseen. Tämä lohdutus tuo voimaa kestää kärsimykset. Nyt tässä lyhyessä tekstissä Paavali kertoo omakohtaisista kokemuksistaan, miten voima vaikuttaa koettelemuksissa.

Paavali toteaa joutuneensa ahdinkoon ollessaan Aasian (nykyisen Turkin länsiosa) maakunnassa. Tähän alueeseen kuuluu Efesoksen kaupunki. Hän ei mainitse mitään yksityiskohtia, sillä ne eivät ole nyt oleellisia. Tiedämme muualta, että Paavali sairastui vakavasti, joutui vankeuteen Efesoksessa ja häntä kohtaan esiintyi väkivaltaa. Paavali jopa epäili, ettei selviäisi hengissä.

Hän tunsu olevansa kuolemaan tuomittu. Tämä ei merkitse sitä, että hänet olisi oikeudessa tuomittu kuolemaan. Hän luuli kuolevansa. Hän ei voinut luottaa itseensä, vaan hän pani toivonsa Jumalaan ja Jumalan voimaan, joka voi herättää kuolleet. Paavali koki, että Jumala pelasti hänet kuolemasta. Lisäksi on yksi ongelmallinen teksti, joka voi liittyä tähän: ”Olisiko minun kannattanut taistella Efesoksessa petoja vastaan, jos asiaa ajatellaan vain tavalliseen ihmistapaan” (1. Kor. 15: 32). Tätä kohtaa pidetään vertauskuvana, Paavali ei siis taistellut todellisia eläimiä vastaan, vaan hän on todennäköisesti kuvannut siellä olleita vainoja.

Paavali luottaa Jumalan pelastavaan voimaan senkin takia, kun korinttilaiset rukoilevat hänen puolestaan. Lopputuloksena on, että Jumalan osoittaman armon takia ihmiset kiittävät Jumalaa Hänen osoittamastaan armosta.

Päivän evankeliumi

(Luuk. 5: 27 – 32).

”Siihen aikaan Jeesus näki ohikulkiessaan Leevi-nimisen publikaanin istuvan tulliasemalla. Jeesus sanoi hänelle: ”Seuraa minua”, ja Leevi jätti kaiken, nousi ja lähti seuraamaan Jeesusta. Leevi järjesti sitten kotonaan Jeesukselle suuret pidot. Heidän kanssaan oli aterialla paljon publikaaneja ja muita vieraita. Fariseukset ja heihin kuuluvat lainopettajat olivat tästä äkeissään ja sanoivat Jeesuksen opetuslapsille: ”Kuinka te syötte ja juotte yhdessä publikaanien ja muiden syntisten kanssa!” Jeesus vastasi heille: ”Eivät terveet tarvitse parantajaa, vaan sairaat. En minä ole tullut kutsumaan hurskaita, vaan syntisiä, jotta he kääntyisivät.”

Sama kertomus löytyy Matteukselta (Matt. 9: 9 – 13) ja Markukselta (Mark. 2: 13 – 17). Jeesus kutsuu opetuslapsekseen Leevi nimisen publikaanin eli tullimiehen. Rooman valtio myi veronkanto-oikeuden tiettyyn alueeseen jollekin, yleensä roomalaiselle rikkaalle ihmiselle. Veronkanto-oikeuden ostanut myi edelleen näitä oikeuksia eteenpäin. Rooman valtion alueella oli sisäisiä tullirajoja, jollaisella nähtävästi Leevi työskenteli. Hän oli siis ostanut veronkanto-oikeuden ja keräsi nyt veroja, joista osan hän sai itselleen. Näitä publikaaneja arvosteltiin kahdesta syystä: ensinnäkin he toimivat osana miehitysvaltaa ja toiseksi, he keräsivät enemmän veroja kuin olisi pitänyt. Juutalaiset pitivät heitä ”julkisyntisinä”.

Markus kertoo Leevin olleen ”Alfeuksen pojan”, Matteus kertoo tullimiehen nimeksi Matteus. Kysymyksessä on sama henkilö. Todennäköisesti kysymyksessä on Kapernaumin tullihuone. Kyseinen kaupunki oli Jeesuksen Galilean toiminnan keskus. Todennäköistä on, että Jeesus ja Matteus ovat tunteneet tai tienneet toisensa ennen Matteuksen kutsumista. Hän on voinut myös olla yksi niistä publikaaneista, jotka olivat saaneet kasteen ja opetusta Johannes Kastajalta (vrt. Luuk. 3: 12). Matteus on Matteuksen evankeliumin kirjoittaja.

Tämänkertainen kohtaaminen Jeesuksen kanssa muutti Leevin elämän: ”jätti kaiken, nousi ja lähti seuraamaan Jeesusta.” Luukas kuvaa evankeliumissaan useita kertoja aterian ja sen kautta muodostuvan yhteyden läsnäolijoiden kanssa. Siihen kuuluvat ilo, juhlan viettäminen ja ystävyys. Tällaisen aterian Leevi nyt järjesti. Tässä on kuvaus Jeesuksen rakkauden ja anteeksiantamisen hedelmästä. Aterialla oli läsnä publikaaneja ja muita vieraita.

Fariseusten mainitseminen tällaisessa juhlassa on osittain ristiriitainen tieto. Nämä puhtauteen eristyneet ihmiset eivät söisi syntisten kanssa. Mutta nyt on huomioitava evankeliumin kirjoitusajankohta. Se on kymmeniä vuosia tapahtuman jälkeen. Kristilliset seurakunnat ovat syntyneet ja niiden jäseninä on myös fariseuksia. Tuolloinkin (niin kuin yhä edelleen) seurakunnissa

on erilaisia ihmisiä, niin syntisiä, kuin niitä, jotka ovat pidemmällä elämän pyhittämisessä Jumalalle. Luukas osoittaa, että kaikille on paikka seurakunnassa.

Jeesus vastaa siihen arvosteluun, mikä oli osoitettu Hänen opetuslapsilleen. Hän toteaa: ”En minä ole tullut kutsumaan hurskaita, vaan syntisiä, jotta he kääntyisivät.” Sana hurskas on todennäköisesti osoitettu niille juutalaisille, jotka pitivät itse itseään hurskaina ja luulivat pelastuvansa omien tekojensa ansiosta. Sana kääntyä tarkoittaa mielenmuutosta (katumusta). Entisestä, ehkä itsekkästä, syntisestä elämästä, piti kääntyä kohti Jumalaa. Tämän kutsun Jeesus esitti kaikille ja tätä kutsua Kirkko jakaa edelleen (kaikille).

Mielenkiintoista on, jos vertaamme Jeesuksen tehtävää ja sanaa fariseus. Jeesus kutsuu ihmisiä Jumalan valtakuntaan. Fariseus tarkoittaa sanana ”erotetut”. Sillä ei tarkoiteta luostarimaisia olosuhteita, vaan he erosivat muista siinä, että he pyrkivät toteuttamaan Mooseksen lain ja sen tulkinnan koko yhteiskunnan elämässä. He muodostivat samanaikaisesti uskonnollisen ja poliittisen ryhmän. Jeesuksen aikana he olivat vielä oppositiossa, mutta Jerusalemin kukistumisen jälkeen heistä tuli juutalaisuuden johtajia. Jeesus kutsuu yhteyteen, mutta fariseukset pysyvät Jeesuksen yhteisöstä erossa. Myöhemmin tiedämme, että fariseuksia liittyi uskovaisten (kristittyjen) joukkoon.